

Motion till riksdagen 2020/21:3769

av Johan Pehrson m.fl. (L)

med anledning av prop. 2020/21:42 Genomförande av EU:s ändringsdirektiv till EU:s vapendirektiv

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om implementering på miniminivå och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en generell översyn av vapenlagstiftningen och tillkännager detta för regeringen.

Bakgrund

Den proposition som nu ligger på riksdagens bord är det senaste steget i en lagstiftningsprocess som hela tiden kantats av juridiska oklarheter och politiska misslyckanden. I april 2020 avslöt riksdagen regeringens senaste förslag (prop. 2019/20:58).

Bakgrunden är det s.k. ändringsdirektivet från 2017, som innebär förändringar och skärpningar av EU:s vapendirektiv. Ändringsdirektivet beslutades under betydande politisk oenighet vad gäller både den svenska regeringens hållning och omröstningen i Europaparlamentet.

När den svenska linjen skulle avgöras av EU-nämnden, vilket skedde genom skriftligt samråd som avslutades den 7 april 2017, sade Liberalerna nej till förslaget. I det skriftliga samrådet anmälde Liberalerna detta ställningstagande:

Liberalerna motsätter sig regeringens föreslagna ställningstagande att rösta ja till att rådet antar direktivet om kontroll av förvärv och innehav av skjutvapen. Det är angeläget med utvidgad lagstiftning på EU-nivå för att motverka att kriminella skaffar sig tillgång till vapen. Vapensmugglingen och den illegala vapenhanteringen i stort är ett betydande samhällsproblem inte bara på grund av dess nära koppling till annan grov brottslighet, utan också på grund av det säkerhetshot det utgör. Eftersom frågan är av gränsöverskridande karaktär är det dessutom nödvändigt med initiativ på europeisk nivå.

Det direktivförslag som är resultatet av dialogförhandlingarna har undanröjt vissa av de problem som funnits i tidigare förslag, *men innehåller dock fortfarande alltför många brister och oklarheter för att det ska kunna godkännas. Dessa oklarheter kommer att leda till betydande risk för att sportskyttar eller jägare drabbas på ett sätt som inte är försvarligt med tanke på direktivets syfte.* Vår bedömning är därför att direktivförslaget i sin nuvarande utformning inte bör godkännas. [Vår kursivering.]

Även Centerpartiet, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna sade nej till regeringens linje. Regeringen fick dock klartecken för att rösta ja till det reviderade vapendirektivet eftersom Vänsterpartiet och Moderaterna gav sitt stöd.

Även vid Europaparlamentets omröstning samma år röstade Liberalerna nej till det reviderade vapendirektivet. För direktivet röstade de svenska ledamöterna från regeringspartierna Socialdemokraterna och Miljöpartiet samt Moderaterna, Vänsterpartiet och Feministiskt initiativ.

När direktivet nu tyvärr är ett faktum är det en skyldighet för Sverige att genomföra det i svensk lag. Det behöver då ske på ett sätt som skapar minsta möjliga risk för negativa effekter för alla laglydiga vapenägare i jägar- och sportskytterörelsen. De stora svårigheter som uppstått i det svenska genomförandet hänger i allt väsentligt ihop med de oklarheter i direktivtexten som Liberalerna och många andra pekade på redan i lagstiftningskedet. Om kritiken tagits på allvar redan då hade det funnits helt andra möjligheter att effektivt och träffsäkert komma åt den illegala vapenhanteringen utan att jägare och sportskyttar hade påverkats i samma mån som nu.

Jämfört med den tidigare avslagna propositionen innebär regeringens förslag vissa preciseringar. Fortfarande innebär den dock i vissa delar en överimplementering vad gäller exempelvis vilka löstagbara magasin som ska omfattas, men också vad gäller exempelvis märkning av historiskt värdefulla vapen. De oklarheter som direktivet inrymmer vad gäller definitionen av löstagbara magasin har inte heller fullt ut klargjorts genom propositionen. Liberalerna anser därför att lagstiftningsarbetet bör fortsätta för att åstadkomma en faktisk implementering på miniminivå.

Liberalerna har i annat sammanhang förordat en bredare översyn av vapenlagstiftningen. Riksdagen har också ställt sig bakom två tillkännagivanden med denna generella inriktning, nu senast i oktober 2020 (bet. 2020/21:JuU5). Den legala vapenhanteringen hos jägare, sportskyttar och medlemmar av frivilliga försvarsorganisationer bör lagstiftningsmässigt hållas åtskild från vapensmuggling och annan hantering av vapen för brottsliga ändamål. Därför bör det införas en särskild vapenstrafflag med straffbestämmelser för all olaga hantering, såsom innehav, förvaring, förvärv eller annat anskaffande, överlåtelse, tillverkning och transport. Legal befattning med vapen och explosiva varor, liksom licens- och tillståndsärenden, bör regleras separat i annan lagstiftning. I de delar det finns sakliga skäl att göra förändringar i vapenlagstiftningen bör det hellre göras i samband med denna generella översyn. Ett lagstiftningsarbete med denna innebörd bör snarast påbörjas.

Johan Pehrson (L)

Maria Nilsson (L)

Gulan Avci (L)

Lina Nordquist (L)

Christer Nylander (L)

Mats Persson (L)

Allan Widman (L)